

Розгортання (unfolding)

Олександр Зенаєв

Розгортання (unfolding): формулювання

- Unfolding (розгортання, відновлення, деконволюція) в експериментальній фізиці – математичний метод відновлення справжнього (істинного, true) розподілу фізичної величини на основі спостережуваних (вимірних, reconstructed, reco) даних
- Unfolding є ключовою проблемою при вимірюванні розподілів (наприклад, диференціальних перерізів народження частинок, $\frac{d\sigma}{dX}$), що зазнають суттєвого впливу через обмежену роздільну здатність детектора
- Експериментально вимірюють диференціальні перерізи, що усереднені за бінами

$$\frac{d\sigma}{dX} \sim \frac{\Delta\sigma}{\Delta X} \sim \frac{\Delta N}{\Delta X}$$

- Через обмежену роздільну здатність, події мігрують між бінами: події у справжньому біні ΔX_1 можуть бути реконструйовані в іншому біні ΔX_2

M. Kuusela, PHYSTAT Conference on Unfolding, 2024

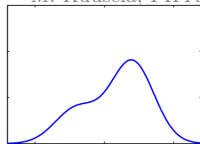

Figure: Smeared spectrum

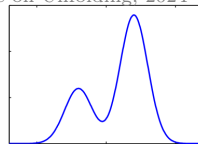
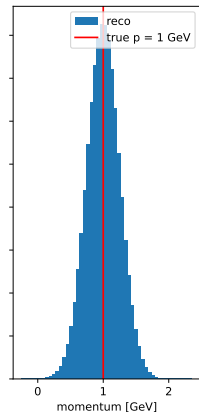

Figure: True spectrum

Розгортання (unfolding): розв'язок

- Задача не має однозначного розв'язку (некоректна постановка задачі, ill-posed problem): нескінченна кількість параметрів
- Необхідна регуляризація:
 - ▶ обмеження кількості невідомих параметрів (біни), але через статистичні похибки все одне виникають швидко осцилюючі компоненти (high frequency components)
 - ▶ додавання додаткових обмежень на розв'язок (гладкість) для придушення швидко осцилюючих компонент
- Існує декілька бібліотек для розгортання, доступних через інтерфейс [RooUnfold](#).

Інструкція:

<https://gitlab.cern.ch/RooUnfold/RooUnfold/-/blob/master/README.md>

```
git clone https://gitlab.cern.ch/RooUnfold/RooUnfold.git
cd RooUnfold
mkdir build
cd build
cmake ..
make -j4
cd ..
source build/setup.sh
```

- Ми розглянемо метод матричного розгортання, реалізований в [TUnfold](#). Він дозволяє використовувати більшу кількість бінів на спостережуваному рівні, ніж на істинному рівні, що допомагає стабілізувати розв'язок.

2.2 Algorithm

The unfolding algorithm, as implemented in TUnfold, determines the stationary point of the “Lagrangian”

$$\mathcal{L}(x, \lambda) = \mathcal{L}_1 + \mathcal{L}_2 + \mathcal{L}_3 \quad \text{where} \quad (3)$$

$$\mathcal{L}_1 = (\mathbf{y} - \mathbf{A}\mathbf{x})^\top \mathbf{V}_{\mathbf{yy}}^{-1} (\mathbf{y} - \mathbf{A}\mathbf{x}), \quad (4)$$

$$\mathcal{L}_2 = \tau^2 (\mathbf{x} - f_b \mathbf{x}_0)^\top (\mathbf{L}^\top \mathbf{L}) (\mathbf{x} - f_b \mathbf{x}_0), \quad (5)$$

$$\mathcal{L}_3 = \lambda (Y - \mathbf{e}^\top \mathbf{x}) \quad \text{and} \quad (6)$$

$$Y = \sum_i y_i, \quad (7)$$

$$e_j = \sum_i A_{ij}, \quad (8)$$

The term \mathcal{L}_1 is what one expects from a least square minimisation. The vector \mathbf{y} has n rows. The covariance matrix $\mathbf{V}_{\mathbf{yy}}$ of \mathbf{y} is diagonal in many cases, such that the diagonals hold the squares of the uncertainties. TUnfold also supports the use of non-diagonal $\mathbf{V}_{\mathbf{yy}}$. The vector \mathbf{x} corresponds to the unfolding result and has m rows. The elements A_{ij} of \mathbf{A} describe for each row j of \mathbf{x} the probabilities to migrate to bin i of \mathbf{y} . The matrix \mathbf{A} often is determined using Monte Carlo simulations.

The term \mathcal{L}_2 describes the regularisation, which damps fluctuations in \mathbf{x} . Such fluctuations originate from the statistical fluctuations of \mathbf{y} , which are amplified when determining the stationary point of equation 3. The parameter τ^2 gives the strength of the regularisation. It is considered as a constant while determining the stationary point of \mathcal{L} . The matrix \mathbf{L} has m columns and n_R rows, corresponding to n_R regularisation conditions. The bias vector $f_b \mathbf{x}_0$ is composed of a normalisation factor f_b and a vector \mathbf{x}_0 . In the simplest case, one has $f_b = 0$, $n_R = m$ and \mathbf{L} is the unity matrix. In that case, \mathcal{L}_2 simplifies to $\tau^2 \|\mathbf{x}\|^2$, effectively suppressing large deviations of \mathbf{x} from zero. If $f_b = 1$, deviations of \mathbf{x} from \mathbf{x}_0 are suppressed. Choices of the matrix \mathbf{L} different from the unity matrix are discussed in section 7.

- Регуляризація призначена для зменшення похибок на розв'язок (variance) ціною зміщення (викривлення) результату (bias)
- Ключовою проблемою є знаходження балансу між похибками і зміщенням (bias-variance tradeoff). Це можна розуміти як баланс між статистичною і систематичною похибкою.
- Необхідною умовою є виконання покриття (coverage): наскільки добре розв'язок описує істинний розподіл в межах похибок
- Концепція покриття перевіряється через тести покриття (closure tests, cover tests): використовуючи МК симуляцію (коли відомий істинний розподіл), на штучних прикладах тестують розв'язок, наскільки добре він відтворює істинний розподіл. На основі цих тестів оптимізують розгортання (обирають метод та регуляризацію)
- Якщо можна, краще уникати регуляризації

- Згенерувати експоненційний розподіл (імпульси частинок)
- Викривити згенерований розподіл, накладаючи розмиття за нормальним розподілом із додатковим зсувом
- Виконати розгортання за допомогою бібліотеки TUnfold (через інтерфейс RooUnfold)
- Порівняти результати розгортання без регуляризації та з регуляризацією

Github:

<https://github.com/zenaiev/hep/blob/main/unfold/unfold.py>

Google Colab:

[under development...]